

- 26.11.1987 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/995_068. – Назва з екрана.
4. Кримінальний кодекс України [Електронний ресурс]: Закон України від 05.04.2001. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/2341-14>. – Назва з екрана.
 5. Катеринчук К. Характеристика особи злочинця у справах про катування [Текст] / К. Катеринчук // Право України. – 2007. – № 8. – С. 64-68.
 6. Довгань О. Суб'єкт катування: проблеми кримінальної відповідальності [Текст] / О. Довгань // Право України. – 2006. – № 5. – С. 126-129.

К. В. Кульчі

студ. III курсу

спеціальність «Правознавство»

Науковий керівник: к.ю.н., доц. О. А. Чуваков

НЕЗАКОННА ЛІКУВАЛЬНА ДІЯЛЬНІСТЬ (СТ. 138 КК УКРАЇНИ). ДЕЯКІ ПИТАННЯ КВАЛІФІКАЦІЇ

Окремі наукові праці, присвячені питанням кримінальної відповідальності медичних працівників, частково торкалися даної теми, але у жодному з них детально не аналізувалися зміст поняття «незаконна лікувальна діяльність», його обсяг, механізм спричинення шкоди життю і здоров'ю хворого (пацієнта), не з'ясовувалися причини високого ступеня латентності цього явища.

За незаконну лікувальну діяльність передбачена кримінальна відповідальність за ст. 138 КК України [1], відповідно до якої заняття лікувальною діяльністю без спеціального дозволу, здійснюване особою, яка не має належної медичної освіти, якщо це спричинило тяжкі наслідки для хворого, – карається виправними роботами на строк до двох років, або обмеженням волі на строк до трьох років, або позбавленням волі на строк до трьох років.

Об'єктом злочину, передбаченого ст. 138 КК, є: а) родовим – сукупність суспільних відносин, що забезпечують охорону життя і здоров'я особи; б) видовим – сукупність суспільних відносин, що забезпечують охорону життя і здоров'я особи у сфері медичного обслуговування; в) основним безпосереднім – сукупність суспільних відносин, що забезпечують охорону життя і здоров'я пацієнта від некваліфікованої лікувальної діяльності; г) додатковим обов'язковим – сукупність суспільних відносин, які забезпечують належний порядок надання якісної та кваліфікованої медичної допомоги [2, с. 146].

Порушення організаційно-розпорядчих правил незалежно від його суб'єкта можливе як з умислом так і з необережності. Відносно

злочинних наслідків, за ст. 138 КК, можлива лише необережна форма вини, бо інакше вчинене слід кваліфікувати як умисний злочин проти життя і здоров'я.

Суб'єктами незаконної лікувальної діяльності можуть бути особи, які:

1) взагалі не мають медичної освіти і займаються лікувальною діяльністю;

2) мають медичну освіту, але здійснюють лікувальну діяльність, не відповідну здобутій ним освіті.

Таким чином, об'єктивна сторона злочину виражається у занятті особою, яка не має належної медичної освіти, лікувальною діяльністю як професією, якщо це спричинило тяжкі наслідки для хворого.

Заняття лікувальною діяльністю означає такі дії, як огляд хворого, встановлення діагнозу, консультування, призначення до вживання ліків, визначення засобів, методів і прийомів впливу на організм людини, проведення процедур, хірургічне втручання тощо. При цьому не обов'язково, щоб лікувальна діяльність здійснювалась особою тривалий період і була для неї джерелом існування.

Злочин вважається закінченим з моменту настання тяжких наслідків для хворого.

Потерпілими від незаконної лікувальної діяльності можуть бути не тільки особи, які хворіють на що-небудь, а й здорові, такі, що звернулися до винного. З метою однакового застосування норми необхідно уточнити диспозицію ст. 138 КК, замінивши термін «хворий» на «пацієнт» [2, с. 5].

Лікувальна діяльність визнається незаконною лише за умов, якщо вона здійснюється: а) без спеціального дозволу; б) особою, що не має належної медичної освіти.

З метою уникнення термінологічної плутанини і можливого помилкового тлумачення пропонується внести до диспозиції ст. 138 КК вказівку на відсутність не просто спеціального дозволу, а «ліцензії».

Тяжкі наслідки для хворого – це спричинення шкоди тільки життю і здоров'ю людини. Це поняття припускає заподіяння смерті, тяжких тілесних ушкоджень хоча б одній особі і середньої тяжкості тілесних ушкоджень двом або більше особам [4, с. 230].

Отже, лікувальна діяльність визнається незаконною лише за умов, коли вона здійснюється: а) без спеціального дозволу; б) особою, що не має належної медичної освіти.

Таким чином, я хочу підсумувати, що необхідно внести в чинну редакцію ст. 138 КК зміни такого змісту:

а) у диспозиції зазначити, що відповідальність за незаконну лікувальну діяльність настає за умови, якщо вона спричинила смерть пацієнта, або інші тяжкі наслідки для його здоров'я;

б) підвищити максимальну межу санкції за цей злочин, зазначивши, що незаконна лікувальна діяльність карається «... позбавленням волі на строк до п'яти років».

Список використаної літератури

1. Кримінальний кодекс України [Текст]: Закон України від 05.04.2001, зі змінами від 21.12.2016 // Відомості Верховної Ради України. – 2001. – № 25-26. – Ст. 131.
2. Байда А. А. К проблеме объекта незаконной лечебной деятельности (ст.138 УК Украины) [Текст] / А. А. Байда // Проблеми законності: наук. зб. / Відп. ред. В. Я. Тацій. – Харків: Нац. юрид. акад. України, 2005 – Вип. 75. – 212 с.
3. Відповідальність за незаконну лікувальну діяльність за КК України (аналіз складу злочину, питання кваліфікації) [Текст]: дис. ... канд. юрид. наук: 12.00.08 «Кримінальне право та криминологія; кримінально-виконавче право» / А. О. Байда. – Х.: Б. в., 2006. – 244 с.
4. Науково-практичний коментар до Кримінального кодексу України [Текст] / під ред. П. П. Андрушка, В. Г. Гончаренка, Є. В. Фесенка. – [2-ге вид., перероб. та доп.] – К.: Дакор, 2008. – 1428 с.

М. О. Мироненко

студ. II курсу

спеціальність «Правознавство»

Науковий керівник: к.ю.н., доц. Т. О. Павлова

ОСНОВНІ КОНЦЕПЦІЇ ЩОДО РОЗУМІННЯ ПРАВОВОЇ ПРИРОДИ ЗАХОДІВ КРИМІНАЛЬНО- ПРАВОВОГО ХАРАКТЕРУ, ЯКІ ЗАСТОСОВУЮТЬСЯ ДО ЮРИДИЧНИХ ОСІБ

Інститут кримінальної відповідальності юридичних осіб успішно функціонує в зарубіжних країнах, головним чином, на англо-американському правовому просторі [1, с. 125]. Із розвитком соціально-економічних відносин стала стрімко зростати кількість злочинів з боку юридичних осіб, з'являється якісно новий вид злочинності – «корпоративна злочинність», що породжує дискусії щодо кримінально-правового статусу юридичних осіб і в нашій країні.